

CMR RULES FOR ELECTRONIC BILLS OF LADING

1. Scope of Application

These rules shall apply whenever the parties so agree.

2. Definitions

a. »Contract of Carriage« means any agreement to carry goods wholly or partly by sea.

b. »EDI« means Electronic Data Interchange, i. e. the interchange of trade data effected by teletransmission.

c. »UN/EDIFACT« means the United Nations Rules for Electronic Data Interchange for Administration, Commerce and Transport.

d. »Transmission« means one or more messages electronically sent together as one unit of dispatch which includes heading and terminating data.

e. »Confirmation« means a Transmission which advises that the content of a Transmission appears to be complete and correct, without prejudice to any subsequent consideration or action that the content may warrant.

PRAVILA MEĐUNARODNOGA POMORSKOGA ODBORA ZA ELEKTRONIČKE TERETNICE¹

1. Područje primjene

Ova se pravila primjenjuju kad god se stranke o tom sporazumiju.

2. Definicije

a. »Ugovor o prijevozu« znači svaki sporazum da se roba u cijelosti ili djelomično preveze morem.

b. »EDI« (»Electronic Data Interchange«) znači elektroničku razmjenu podataka, tj., razmjenu trgovačkih podataka preko teletransmisije.

c. »UN/EDIFACT« označuje Pravila Ujedinjenih naroda za elektroničku razmjenu podataka za upravo, trgovinu i prijevoz.

d. »Transmisija« znači jednu ili više poruka koje su zajedno elektronički poslano kao jedna jedinica što uključuje naslovne i završne podatke.

e. »Potvrda« znači transmisiju koja obavještava da sadržaj transmisije izgleda potpun i točan, bez štete za bilo koje kasnije razmatranje ili djelovanje za što sadržaj može davati osnova.

---

¹ Prihvaćena na XXXIV. Međunarodnoj konferenciji Međunarodnoga pomorskoga odbora (CMI), Pariz, lipnja 1990. godine. Prijevod na hrvatski jezik rađen je prema engleskom tekstu objavljenom u Transportrecht, 9, 1990, str. 355. i sl.

f. »Private Key« means any technically appropriate form, such as a combination of numbers and/or letters, which the parties may agree for securing the authenticity and integrity of a Transmission.

g. »Holder« means the party who is entitled to the rights described in Article 7(a) by virtue of its possession of a valid Private Key.

h. »Electronic Monitoring System« means the device by which a computer system can be examined for the transactions that it recorded, such as a Trade Data Log or an Audit Trail.

i. »Electronic Storage« means any temporary, intermediate or permanent storage of electronic data including the primary and the back-up storage of such data.

3. Rules of Procedure

a. When not in conflict with these Rules, the Uniform Rules of Conduct for Interchange of Trade Data by Teletransmission, 1987 (UNCID) shall govern the conduct between the parties.

b. The EDI under these Rules should conform with the relevant UN/EDIFACT standards. However, the parties may use any other method of trade data interchange acceptable to all of the users.

c. Unless otherwise agreed, the document format for the Contract

f. »Povjerljivi ključ« znači svaki tehnički prikladan oblik, kao što je kombinacija brojeva i/ili slova o kojem se stranke mogu sporazumjeti da bi osigurale vjerodostojnost i cjelovitost transmisije.

g. »Nositelj« označuje stranku koja je ovlaštenik prava opisanih u čl. 7(a) na osnovi posjedovanja valjanoga povjerljivoga ključa.

h. »Elektronički nadzorni sustav« označuje sredstvo preko kojega sustav računala može biti ispitan u pogledu trgovačkih poslova koje je zabilježio, kao što je »Trade Data Log« ili »Audit Trail«.

i. »Elektroničko memoriranje« znači svako privremeno, posredno ili stalno spremanje elektroničkih podataka, uključujući primarno i »back — up«² spremanje takvih podataka.

3. Pravila postupka

a. Kada nisu u suprotnosti s ovim Pravilima, na odnose između stranaka primjenjuju se Jedinствена pravila ponašanja za razmjenu trgovačkih podataka preko teletransmisije, 1987. (UNCID).

b. Elektronička razmjena podataka u smislu ovih Pravila, trebala bi se ravnati prema odnosnim UN/EDIFACT standardima. Međutim, stranke mogu koristiti bilo koji drugi način razmjene trgovačkih podataka prihvatljiv za sve korisnike.

c. Ako nije drukčije dogovoreno, format isprave o ugovoru o prijevo-

² »Back — up« je sekundarno spremanje podataka koje služi u slučaju da se primarno spremljeni podaci na bilo koji način unište (op. M. Veršić-Marušić).

of Carriage shall conform to the UN Layout Key or compatible national standard for bills of lading.

d. Unless otherwise agreed, a recipient of a Transmission is not authorised to act on a Transmission unless he has sent a Confirmation.

e. In the event of a dispute arising between the parties as to the data actually transmitted, an Electronic Monitoring System may be used to verify the data received. Data concerning other transactions not related to the data in dispute are to be considered as trade secrets and thus not available for examination. If such data are unavoidably revealed as part of the examination of the Electronic Monitoring System, they must be treated as confidential and not released to any outside party or used for any other purpose.

f. Any transfer of rights to the goods shall be considered to be private information, and shall not be released to any outside party not connected to the transport or clearance of the goods.

4. Form and Content of the Receipt Message

a. The carrier, upon receiving the goods from the shipper, shall give notice of the receipt of the goods to the shipper by a message at the electronic address specified by the shipper.

b. This receipt message shall include:

- i. the name of the shipper;
- ii. the description of the goods, with any representations and reser-

zu treba prilagoditi »UN Layout Key« standardu ili kompatibilnom nacionalnom standardu za teretnice.

d. Ako nije drukčije dogovoreno, primatelj transmisije nije ovlašten postupati prema transmisiji ako nije poslao potvrdu.

e. U slučaju spora između stranaka o stvarno transmitiranim podacima, elektronički nadzorni sustav može biti korišten za provjeravanje primljenih podataka. Podatke koji se tiču drugih trgovačkih poslova što nisu u vezi sa spornim podacima treba smatrati trgovačkim tajnama koje zato nisu raspoložive za ispitivanje. Ako se nije moglo izbjeći otkrivanje tih podataka kao dijela ispitivanja elektroničkoga nadzornoga sustava, treba ih tretirati kao povjerljive i ne smiju se otkriti nekom trećem ili koristiti za bilo koju drugu svrhu.

f. Svaki prijenos prava na robi smatra se povjerljivom informacijom i ne smije biti otkriven trećoj osobi koja nije povezana s prijevozom ili carinjenjem robe.

4. Oblik i sadržaj poruke o primitku

a. Vozar, nakon primitka robe od krcatelja, daje krcatelju obavijest o primitku robe preko poruke na elektroničku adresu koju mu navede krcatelj.

b. Ova poruka o primitku uključuje:

- i. — ime krcatelja;
- ii. — opis robe, sa svim izjavama i ogradama, s istim sadržajem

vations, in the same tenor as would be required if a paper bill of lading were issued;

iii. the date and place of the receipt of the goods;

iv. a reference to the carrier's terms and conditions of carriage; and

v. the Private Key to be used in subsequent Transmissions.

The shipper must confirm this receipt message to the carrier, upon which Confirmation the shipper shall be the Holder.

c. Upon demand of the Holder, the receipt message shall be updated with the date and place of shipment as soon as the goods have been loaded on board.

d. The information contained in (ii), (iii) and (iv) of paragraph (b) above, including the date and place of shipment if updated in accordance with paragraph (c) of this Rule, shall have the same force and effect as if the receipt message were contained in a paper bill of lading.

5. Terms and Conditions of the Contract of Carriage

a. It is agreed and understood that whenever the carrier makes a reference to its terms and conditions of carriage, these terms and conditions shall form part of the Contract of Carriage.

b. Such Terms and conditions must be readily available to the parties to the Contract of Carriage.

c. In the event of any conflict or inconsistency between such terms and conditions and these Rules, these Rules shall prevail.

kao što bi se zahtijevalo da je izdana teretnica na papiru;

iii. — datum i mjesto primitka robe;

iv. — upućivanje na vozarove odredbe i uvjete prijevoza i

v. — povjerljivi ključ koji treba koristiti u kasnijim transmisijama.

Krcatelj mora vozaru potvrditi ovu poruku o primitku i nakon te potvrde krcatelj postaje nositelj.

c. Na zahtjev nositelja, poruku o primitku treba ažurirati datumom i mjestom ukrcaja, čim roba bude ukrcana na brod.

d. Informacija sadržana u (ii), (iii) i (iv) paragrafa (b) gore, uključujući datum i mjesto ukrcaja, ako su dodani u skladu s paragrafom (c) ovoga Pravila, ima istu snagu i učinak kao da je poruka o primitku sadržana u papirnoj teretnici.

5. Odredbe i uvjeti ugovora o prijevozu

a. Dogovoreno je i podrazumijeva se da kad god vozar upućuje na svoje odredbe i uvjete prijevoza, te odredbe i uvjeti čine dio ugovora o prijevozu.

b. Takve odredbe i uvjeti moraju biti lako dostupni strankama ugovora o prijevozu.

c. U slučaju bilo kojeg sukoba ili proturječnosti između takvih odredaba i uvjeta i ovih Pravila, Pravila prevladavaju.

6. Applicable Law

The Contract of Carriage shall be subject to any international convention or national law which would have been compulsorily applicable if a paper bill of lading had been issued.

7. Right of Control and Transfer

a. The Holder is the only party who may, as against the carrier:

(1) claim delivery of the goods;

(2) nominate the consignee or substitute a nominated consignee for any other party, including itself;

(3) transfer the Right of Control and Transfer to another party;

(4) instruct the carrier on any other subject concerning the goods, in accordance with the terms and conditions of the Contract of Carriage, as if he were the holder of a paper bill of lading.

b. A transfer of the Right of Control and Transfer shall be effected: (i) by notification of the current Holder to the carrier of its intention to transfer its Right of Control and Transfer to a proposed new Holder, and (ii) Confirmation by the carrier of such notification message, whereupon (iii) the carrier shall transmit the information as referred to in rule 4 (except for the Private Key) to the proposed new Holder, whereafter (iv) the proposed new Holder shall advise the carrier of its acceptance of the Right of Control and Transfer, whereupon (v) the carrier shall cancel the current Private Key and issue a new Private Key to the new Holder.

6. Mjerodavno pravo

Ugovor o prijevozu podvrgnut je svakoj međunarodnoj konvenciji ili nacionalnom pravu koji bi se obvezno primjenjivali da je izdana papirna teretnica.

7. Pravo raspolaganja i prijenosa

a. Nositelj je jedina stranka koja može prema vozaaru:

(1) — tražiti predaju robe;

(2) — imenovati primatelja ili zamijeniti imenovanoga primatelja bilo kojom drugom strankom, uključujući samim sobom;

(3) — prenijeti pravo raspolaganja i prijenosa na drugu stranku;

(4) — dati upute vozaaru o svakom drugom pitanju u vezi s robom, u skladu s odredbama i uvjetima ugovora o prijevozu, kao da je on držatelj papirne teretnice.

b. Prijenos prava raspolaganja i prijenosa obavlja se: (i) — obaviješću sadašnjega nositelja vozaaru namjeri da prenese svoje pravo raspolaganja i prijenosa na predloženoga novoga nositelja i (ii) — potvrdom od strane vozaara takve poruke o obavijesti, poslije čega (iii) vozar transmitira informaciju, kako je navedeno u pravilu 4. (osim povjerljivoga ključa) predloženom novom nositelju, nakon čega (iv) predloženi novi nositelj obavještava vozaara o svom prihvaćanju prava raspolaganja i prijenosa, poslije čega (v) vozar poništava sadašnji povjerljivi ključ i izdaje drugi novom nositelju.

c. If the proposed new Holder advises the carrier that it does not accept the Right of Control and Transfer or fails to advise the carrier of such acceptance within a reasonable time, the proposed transfer of the Right of Control and Transfer shall not take place. The carrier shall notify the current Holder accordingly and the current Private Key shall retain its validity.

d. The transfer of the Right of Control and Transfer in the manner described above shall have the same effect as the transfer of such rights under a paper bill of lading.

8. The Private Key

a. The Private Key is unique to each successive Holder. It is not transferable by the Holder. The carrier and the Holder shall each maintain the security of the Private Key.

b. The carrier shall only be obliged to send a Confirmation of an electronic message to the last Holder to whom it issued a Private Key, when such Holder secures the Transmission containing such electronic message by the use of the Private Key.

c. The Private Key must be separate and distinct from any means used to identify the Contract of Carriage, and any security password or identification used to access the computer network.

9. Delivery

a. The carrier shall notify the Holder of the place and date of intended delivery of the goods. Upon such notification the Holder has a duty to nominate a consignee and to give adequate delivery instructions

c. Ako predloženi novi nositelj obavijesti vozara da ne prihvaća pravo raspolaganja i prijenosa, ili propusti u razumnom roku obavijestiti vozara o takvom prihvaćanju, ne dolazi do predloženoga prijenosa prava raspolaganja i prijenosa. Vozar u skladu s tim obavještava sadašnjega nositelja i sadašnji povjerljivi ključ zadržava svoju valjanost.

d. Prijenos prava raspolaganja i prijenosa na način opisan gore, ima isti učinak kao prijenos takvih prava papirnom teretnicom.

8. Povjerljivi ključ

a. Povjerljivi ključ je jedinstven za svakoga uzastopnoga nositelja. Sam nositelj ga ne može dalje prenositi. Vozar i nositelj trebaju čuvati sigurnost povjerljivoga ključa.

b. Vozar je jedino obavezan poslati potvrdu elektroničke poruke posljednjem nositelju kojem je izdao povjerljivi ključ, kada nositelj osigurava transmisiju koja sadrži elektroničku poruku preko upotrebe povjerljivoga ključa.

c. Povjerljivi ključ mora biti poseban i različit od svih načina korištenih za identificiranje ugovora o prijevozu i bilo koje sigurnosne lozinke ili identifikacije korištene za pristup u mrežu računala.

9. Predaja

a. Vozar obavještava nositelja o mjestu i datumu namjeravane predaje robe. Nakon takve obavijesti nositelj je dužan imenovati primaatelja i dati vozaru odgovarajuće upute za predaju s ovjerovljenjem pre-

to the carrier with verification by the Private Key. In the absence of such nomination, the Holder will be deemed to be the consignee.

b. The carrier shall deliver the goods to the consignee upon production of proper identification in accordance with the delivery instructions specified in paragraph (a) above; such delivery shall automatically cancel the Private Key.

c. The carrier shall be under no liability for misdelivery if it can prove that it exercised reasonable care to ascertain that the party who claimed to be the consignee was in fact that party.

10. Option to Receive a Paper Document

a. The Holder has the option at any time prior to delivery of the goods to demand from the carrier a paper bill of lading. Such document shall be made available at a location to be determined by the Holder, provided that no carrier shall be obliged to make such document available at a place where it has no facilities and in such instance the carrier shall only be obliged to make the document available at the facility nearest to the location determined by the Holder. The carrier shall not be responsible for delays in delivering the goods resulting from the Holder exercising the above option.

b. The carrier has the option at any time prior to delivery of the goods to issue to the Holder a paper bill of lading unless the exercise of such option could result in undue delay or disrupts the delivery of the goods.

ko povjerljivoga ključa. U nedostatku takva imenovanja, nositelj se smatra primateljem.

b. Vozar predaje robu primatelju nakon valjane identifikacije u skladu s uputama o predaji specificiranim gore u paragrafu (a); takva predaja automatski poništava povjerljivi ključ.

c. Vozar nije odgovoran za pogrešnu predaju ako uspije dokazati da je primijenio razumnu pažnju, kako bi se uvjerio da je stranka koja tvrdi da je primatelj, zaista ta stranka.

10. Pravo primitka papirne isprave

a. Nositelj može u svako doba prije predaje robe zatražiti od vozara papirnu teretnicu. Takvu ispravu treba staviti na raspolaganje u mjestu koje odredi nositelj, s tim da nijedan vozar nije obavezan takvu ispravu staviti na raspolaganje u mjestu gdje nema za to mogućnosti i u takvom slučaju, vozar je jedino obavezan ispravu staviti na raspolaganje što je bliže moguće mjestu koje nositelj odredi. Vozar nije odgovoran za zakašnjenje u predaji robe koje proizađe iz nositeljeva izvršavanja gornje opcije.

b. Vozar može u svako doba prije predaje robe izdati nositelju papirnu teretnicu, osim ako bi izvršavanje takve opcije prouzročilo pretjerano zakašnjenje ili poremećaj predaje tereta.

c. A bill of lading issued under Rules 10(a) or (b) shall be issued »to bearer« and shall include: (i) the information set out in the receipt message referred to in Rule 4 (except for the Private Key); and (ii) a statement to the effect that the bill of lading has been issued upon termination of the procedures for EDI under the CMI Rules for Electronic Bills of Lading. The aforementioned Bill of Lading shall be issued, at the option of the Holder, either to the order of the Holder whose name for this purpose then shall be inserted in the Bill of Lading or »to bearer«.

d. The issuance of a paper bill of lading under Rule 10(a) or (b) shall cancel the Private Key and terminate the procedures for EDI under these Rules. Termination of these procedures by the Holder or the carrier will not relieve any of the parties to the Contract of Carriage of their rights, obligations or liabilities while performing under the present Rules nor of their rights, obligations or liabilities under the Contract of Carriage.

e. The Holder may demand at any time the issuance of a print-out of the receipt message referred to in Rule 4 (except for the Private

c. Teretnica izdana u skladu s Pravilima 10(a) ili (b) izdaje se »na donositelja« i uključuje: (i) — informaciju iznesenu u poruci o primitku, kako je navedeno u pravilu 4. (osim povjerljivoga ključa); i (ii) — navod da je teretnica izdana nakon završetka postupka elektroničke razmjene podataka prema Pravilima Međunarodnoga pomorskoga odbora za elektroničke teretnice. Gore spomenuta teretnica se, nakon izbora nositelja, izdaje prema naredbi nositelja čije se ime za tu svrhu unosi u teretnicu, ili »na donositelja«.³

d. Izdavanje papirne teretnice prema Pravilu 10(a) ili (b) poništava povjerljivi ključ i završava postupak elektroničke razmjene podataka prema tim Pravilima. Svršetak ovih postupaka od strane nositelja ili vozara ne oslobađa bilo koju od stranaka ugovora o prijevozu njenih prava, obveza i odgovornosti za vrijeme dok se izvršavaju prema ovim Pravilima, niti od njenih prava, obveza i odgovornosti prema ugovoru o prijevozu.

e. Nositelj može u svako doba zahtijevati izdavanje tiskanoga primjerka poruke o primitku navedene u pravilu 4. (osim povjerljivoga

³ Engleski tekst ovog pravila, objavljen u »Il diritto marittimo« 1990, str. 859., razlikuje se od teksta iz »Transportrecht-a«, cit., prema kojemu je raden prijevod, po tome što u točki (c) stoji: »A bill of lading issued under Rules 10(a) or (b) shall include: (i) the information . . .«. Dakle, izostavljene su riječi »shall be issued »to bearer««. Nije nam poznato kako je došlo do ove razlike, ali tekst objavljen u »Transportrecht-u« zbunjuje jer se najprije kaže da se teretnica izdaje na donositelja, a kasnije se govori o mogućnosti izdavanja teretnice prema naredbi i na donositelja.

Key) marked as »non-negotiable copy«. The issuance of such a print-out shall not cancel the Private Key nor terminate the procedures for EDI.

11. Electronic Data is Equivalent to Writting

The carrier and the shipper and all subsequent parties utilizing these procedures agree that any national or local law, custom or practice requiring the Contract of Carriage to be evidenced in writing and signed, is satisfied by the transmitted and confirmed electronic data residing on computer data storage media displayable in human language on a video screen or as printed out by a computer. In agreeing to adopt these Rules, the parties shall be taken to have agreed not to raise the defence that this contract is not in writing.

ključa), označenoga kao »neprenosivi primjerak«. Izdavanje takva tiskanoga primjerka ne poništava povjerljivi ključ, niti završava postupak elektroničke razmjene podataka.

11. Elektronički podaci odgovaraju pismenom obliku

Vozar i krcatelj, te sve ostale stranke koje koriste ovaj postupak, slažu se da je transmitiranim i potvrđenim elektroničkim podacima smještenim u memorijskim medijima računala, koji se mogu iskazati ljudskim jezikom na ekranu ili koje računalo može otisnuti, udovoljeno svakom nacionalnom ili lokalnom zakonu, običaju ili praksi koji traže da ugovor o prijevozu bude iskazan u pismenom obliku i potpisan. Uzima se da su stranke, sporazumijevajući se o prihvaćanju ovih Pravila, pristale da ne iznose prigovor kako ovaj ugovor nema pismeni oblik.

Prevela: Melita Veršić-Marušić,
asistent-pripravnik